

Kreatív Klaszter – Kreatív Ipar Fejlesztése

MTA-RKK, Klaszter Konferencia

Rabb Szabolcs

DDKIK

A kulturális innováció

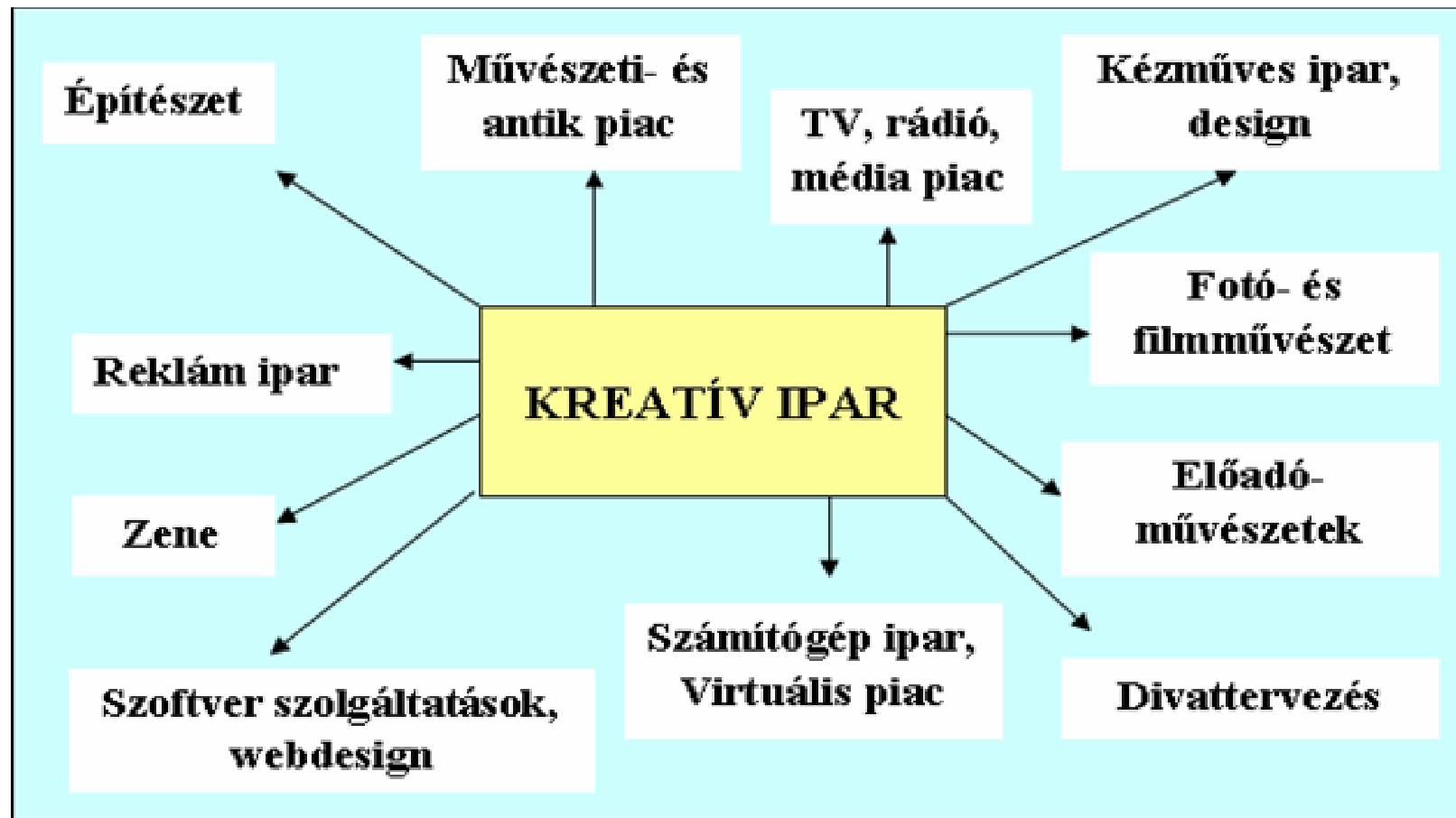
„Kulturálisan stimuláló környezetben a kreativitásból kulturális érték születik, amely értékes gazdasági termékké, vagy szolgáltatássá konvertálható. [RIS, 2004].”

*„**Kulturális innovációról** beszélünk, ha az innovációs tevékenység forrása, tárgya, vagy a kibontakozási területe, eredménye közvetlen, vagy közvetett kapcsolatban áll a kultúra-ipar, illetve a kreatív ipar valamely ágával.”*

A kreatív ipar főbb területei

Kulturális innovációs formák

- A **művészetben belüli innováció** esetén főként különböző anyagok, vagy technikák kifejlesztésére és bevezetésére (pl. festészet, szobrászat esetében), vagy új szerkesztési technikák alkalmazására, témaválasztásra, stb. kerül sor
- **Művészetek közötti innovációnak** nevezzük azt az újító tevékenységet amikor egy másik művészeti ágban már korábban alkalmazott dolgot vesz át a másik művészeti ágazat.
- **Kívülről érkező innovációs impulzus:** Ekkor a társadalom más rétegeiből (legtöbbször technológia és gazdaság) érkezik az ötlet, aminek a kultúra-iparba történő adaptálása jelenti magát az innovációt.
- A **kultúra-ipar eredményeinek gazdasági/technológiai célú innovatív hasznosítása:** Ez utóbbi forma általában együtt jelenik az előző típussal, mert legtöbbször a kultúra és a gazdaság/technológia képviselői közötti együttműködésekben valósul meg.
- Megjegyzés: +1 Az áruvá válás veszélye

A kulturális ipar termékeinek jellemzői:

- A kultúra ipar termékei általában **rövid életűek**, fogyasztásuk azonnal történik,
- előállításuk **magas kockázatú**, nagy a kudarc lehetősége,
- a keresletet általában a **helyi, vagy regionális közönség** támasztja, bár a kínálatnak általában a globális versenyben kell megmérettetnie,
- a kultúrához kötődő piacok erősen ingadoznak, **erős a szezonális** és a divat **kiszámíthatatlan** hatása, egyes szektorokra kimondottan jellemző az **impulzusok** általi meghatározottság (pl.: filmszínház, zenei produkciók), s végül
- az egyik legfőbb kommunikációs eszközként, **jelentős társadalmi hatása** van a kultúraiparnak.

Kreatív Ipar növekedési pályán

- A foglalkoztatás a kreatív ágazatokban növekszik (+1.85%), míg az EU-ban összességében csökkent 2006-2009 között
- A növekedés mértéke 12.3% -al nagyobb, mint a gazdaságé 2006-2009 között

GDP - Kreatív Ipar

- EU összes GDP-jének 2.6%-a
- Meghaladja a kémiai és műanyag ágazatok GDP mértékét (2.3%)

Table 5.3

Creative goods: Exports, by economic group and region, 2000 and 2005

Economic group and region	Value (in millions of \$)		Change (%)
	2000	2005	2000-2005
Worldwide	228,695	335,494	47
Developed economies	136,643	194,445	42
Europe	99,201	149,825	51
United States	20,703	25,544	23
Japan	4,803	5,547	15
Canada	10,413	11,377	9
Developing economies	89,827	136,231	52
Asia - South, Eastern, Southeastern	79,316	119,839	51
China	28,474	61,360	115
Western Asia	2,747	5,947	116
Latin America and Caribbean	6,769	8,641	28
Africa	973	1,775	82
LDCs	648	211	-67
SIDS	133	153	15
Economies in transition	2,226	4,818	116

Source: UNCTAD.

Table 5.6 Creative goods: Top 20 exporters worldwide, 1996 and 2005

Rank 2005	Exporter	Value (in millions of \$)		Rank 1996	Market share % 2005	Growth rate % 2000-2005
		2005	1996			
1	China	61,360	18,428	3	18.3	17.6
2	Italy	28,008	23,654	2	8.3	5.9
3	China, SAR of Hong Kong	27,677	24,391	1	8.2	0.8
4	United States	25,544	17,529	4	7.6	3.6
5	Germany	24,763	13,976	5	7.4	14.2
6	United Kingdom	19,030	12,439	6	5.7	9.8
7	France	17,706	12,368	7	5.3	8.6
8	Canada	11,377	9,312	8	3.4	1.7
9	Belgium (1)	9,343	-	-	2.8	-
10	Spain	9,138	5,988	9	2.7	8.1
11	India	8,155	2,382	16	2.4	21.1
12	Netherlands	7,250	5,235	10	2.2	9.7
13	Switzerland	6,053	4,501	11	1.8	9.1
14	Japan	5,547	3,618	12	1.7	1.8
15	Turkey	5,081	1,763	20	1.5	18.3
16	Austria	4,883	2,355	17	1.5	11.1
17	Thailand (2)	4,323	-	-	1.3	5.1
18	Mexico	4,271	2,693	15	1.3	0.5
19	Poland	4,215	1,602	21	1.3	18.2
20	Denmark	3,449	2,341	19	1.0	8.5

Source: UNCTAD.

Notes: (1) Belgium and Luxembourg reported trade figures jointly from 1996 to 2001 and separately after 2002;

(2) Trade figures for creative goods from Thailand were available only after 1999.

Table 6.1

**Some results of the surveys
based on the WIPO Guide¹²**

Country	Creative industries contribution to GDP (%)	Creative industries % of employment
United States	11.12	8.49
Singapore	5.70	5.80
Canada	4.50	5.55
Latvia	4.00	4.50
Hungary	6.67	7.10
Philippines	4.92	11.10
Russian Federation	6.06	7.30
Mexico	4.77	11.01
Croatia	4.42	4.23
Lebanon	4.75	4.49
Jamaica	5.10	3.03
Bulgaria	3.42	4.31

Source: WIPO.

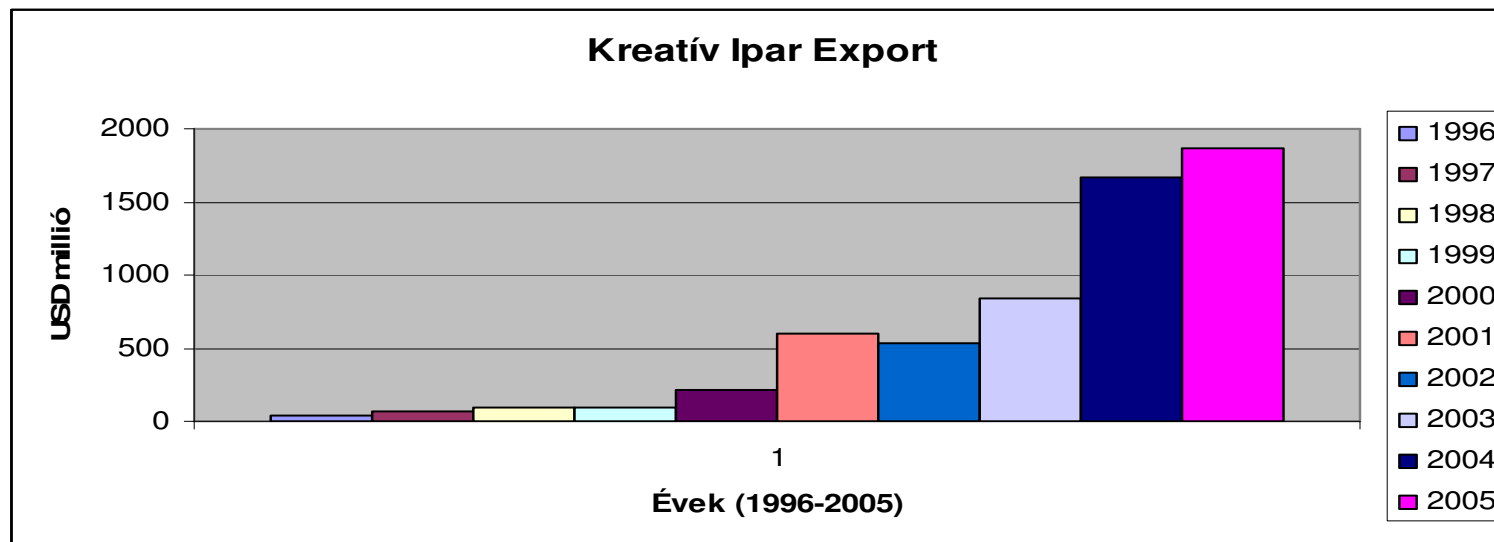
Az EU kreatív iparának főbb kérdései

- **Versenyképesek-e** globális szinten az európai kultúra „termékei”?
- Mik az **erősségei** és mik a gyengeségei az európai „kulturális szektornak”?
- Hogyan lehet **összehasonlítani** a kulturális ipart a gazdaság más ágazataival?
- Milyen **hatása** van a gazdaságra a kreatív kultúrának? Emberi erőforrás intenzívnek, vagy technológia intenzív ágazatnak tekinthető –e?
- **Növeli-e** a foglalkoztatást, okoz-e kimutatható gazdasági növekedést, vagy csak költségvetési teherként jelentkezik?

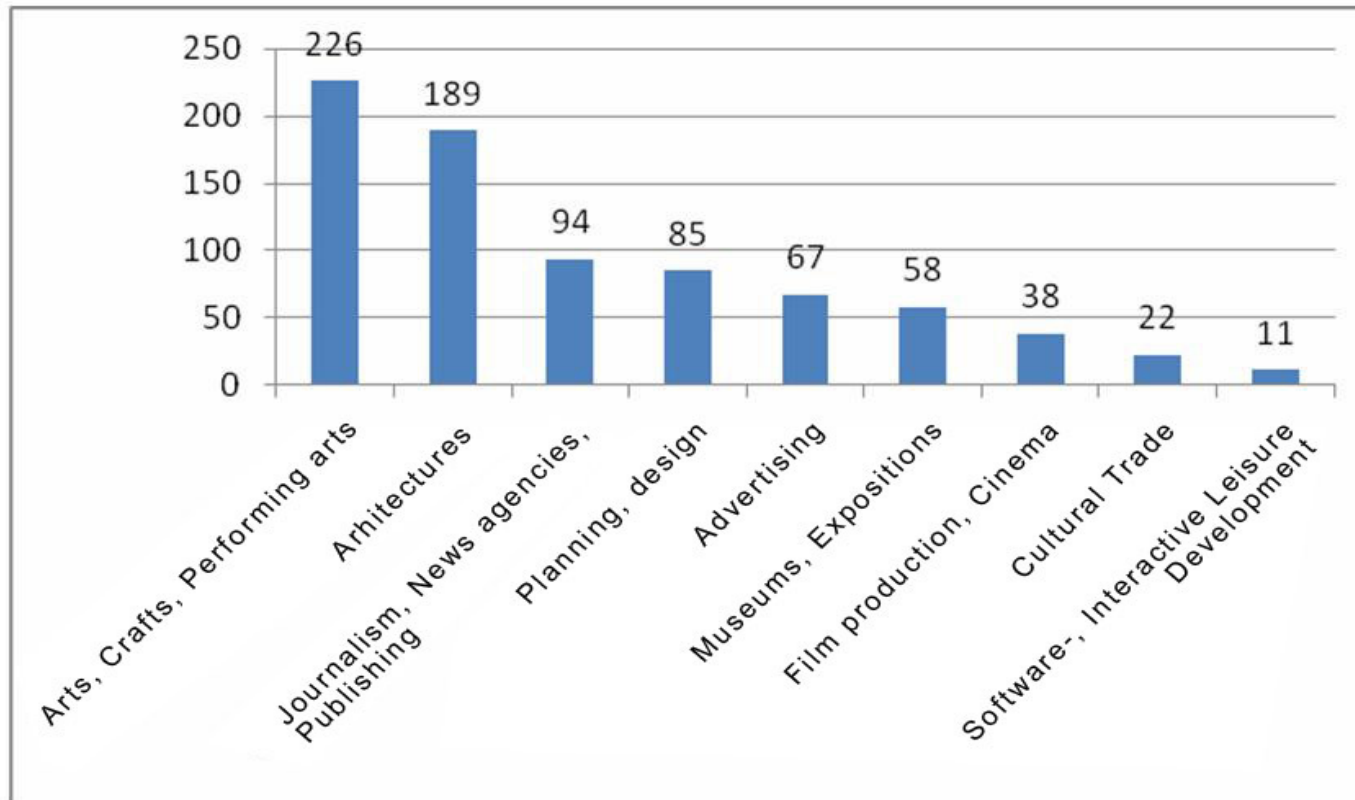
Országos adatok

- A hazai országos helyzet azonban Budapest koncentrációval egyenlő, a vidéki kreatív ipari bázisok kismértékben tesznek hozzá a GDP-hez és foglalkoztatott létszámhoz.
- WIPO kimutatás alapján elmondható, hogy 2006-ban Magyarországon a kreatív ipar 6,67%-t adta a teljes GDP-nek, és a munkavállalók 7,1%-a a kreatív ipar területén dolgozott. A kreatív ipar hazai fejlődését remekül modellezhetjük a kreatív ipari export tevékenységünkkel.

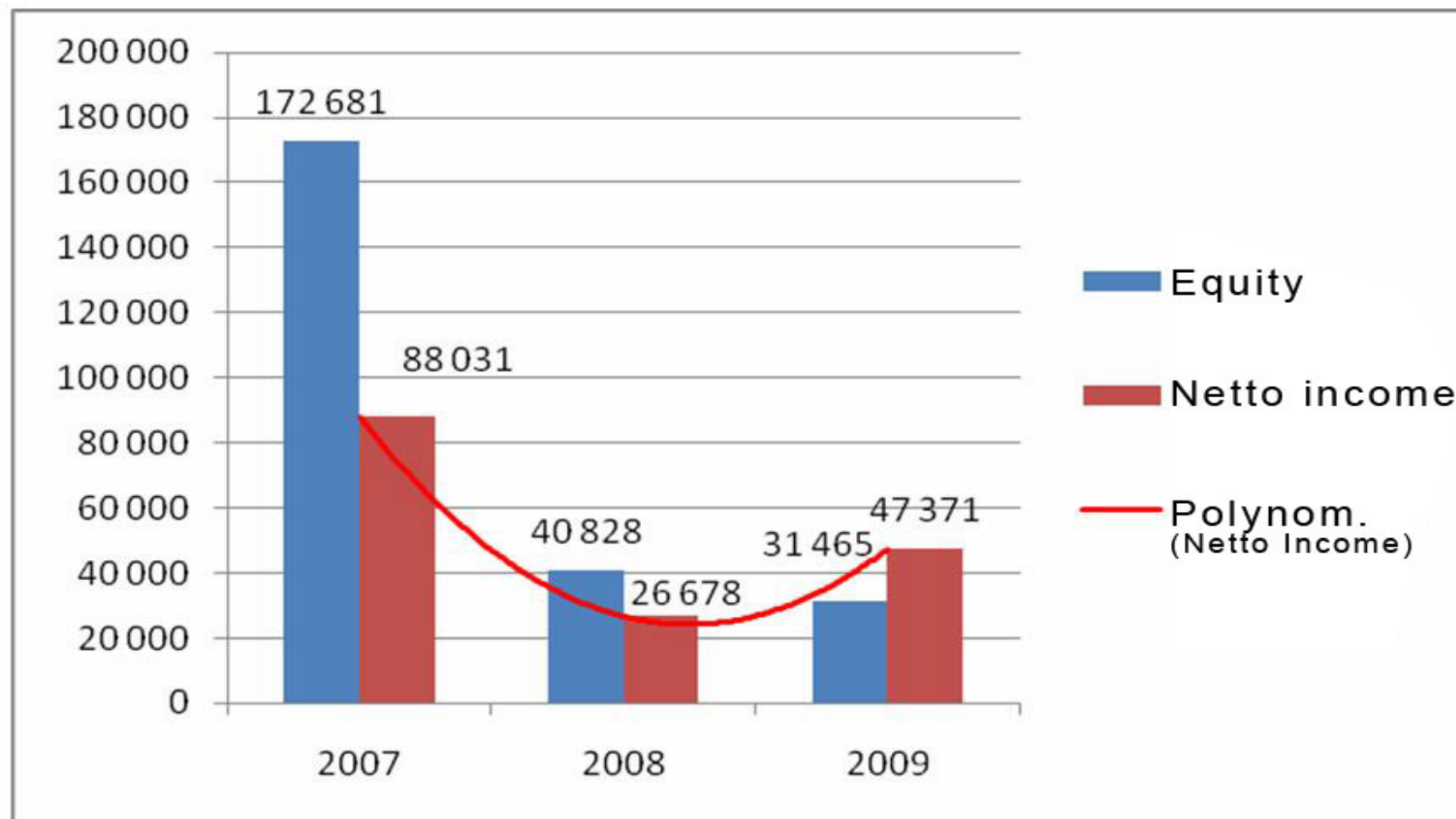

Pécs adatok

Pécs adatok II. – Nettó árbevétel

Azonosított problémák I.

- A kreatív ágazatban sem egyszerű a vállalatok és intézmények felelős vezetőinek aktivizálása;
- A kreatív ágazatban hiányzik az önfelmérés, a problémák folyamatos azonosítása és a versenytársak eredményeinek figyelemmel követése és jó példák és módszerek azonosítása;
- Hiányzik a kreatív ágazatban a termelési és szolgáltatási módszertanok alkalmazása, igaz ez főleg a közművelődési és művészeti tevékenységet végző szervezetekre;
- Hiányoznak az ágazat mellett működő szellemi műhelyek, azok az intézmények, amelyek az ágazatban felmerülő problémákra adnának válaszokat;
- Az ágazat forráshiányos – állami intézmények;
- Az állami és/vagy önkormányzati intézmények jövőképe pesszimista, a leépítések és intézménybezárási tervek arra vezetik őket, hogy a „túlélésre” játszanak;
- Hiányzik a kereslet módszertani felmérése, a célcsoportok pontos azonosítása és folyamatos elemzése;
- Sokan az EKF programban látják a jövőt – pedig nem feltétlenül az kell meghatározza az üzleti működés alapját;

Azonosított problémák II.

- Nincsenek a turizmus és kulturális szféra közötti együttműködést elősegítő intézmények;
- Erős a kínálat – erős a verseny;
- Hiányzik az összefogásra mutató hajlandóság;
- Koordinálatlan és szétaprózott intézményi működés, amely koordinátlanság az együttműködési készség hiányából is fakad;
- Hiányoznak a megfelelő tudásbázisok. A kulturális szféra egyes vezetőiben az alapvető menedzsment képességek és know-how is hiányzik;
- Nincsenek módszertanok és innováció;
- Nem ismerik az ágazat szereplőit a főbb fejlesztési programokat (EKF-Pólus);
- Nincsenek piaci motivációk, majdnem minden intézményi forma az állami dotációban látja a túlélés lehetőségét;
- Hiányoznak a tisztán piaci bevételekből gazdálkodó vállalkozások, kreatív team-ek;
- A régió gazdasági helyzetét majd minden szervezet hanyatlónak érzi – látja, mégsem történik meg a kreatív ágazat piacosítása;
- Nincsenek meg az ágazaton belüli szükséges együttműködések és közös tevékenységek.

Fejlesztési lehetőségek I.

- A vállalkozások csak együttműködve képesek a piac elvárásainak megfelelni. Hálózatot és együttműködést kell kialakítani az ágazati szereplők között. A hálózatban megjelenő minden innováció további innovációs fejlesztéseket igényel a hálózat többi tagjától a sikeres piacra jutáshoz, **multiplikációs hatást generálva az innovációban.**
- Fejleszteni kell a jövedelemtermelő **turisztikai termékek kifejlesztését és bevezetését**, összefüggésben a **kreatív iparág szereplői által fejlesztett termékekkel és szolgáltatásokkal** (járóföldprogram, kalandtúrák, kulturális látogatások – kulturális városnézés). Támogatni kell a kulturális termékek és szolgáltatások **innovatív** marketingjének fejlesztését.
- Fontos feladat a kulturális háttértevékenységek és a kreatív tevékenységek ipariális működési szabályrendszerének kidolgozása és inkubálása.
- Képzési rendszert kell kialakítani, amely az azonosított hiányokra ad választ.

K

Fejlesztési lehetőségek II.

- Állami támogatásokra épülő rendszert fel kell válna a piaci bevételekre támaszkodó vállalkozási rendszer.
- Hozzáférési lehetőséget növelni kell, a modern technológia eszközeit alkalmazni kell (Internet, Web, Digitális Média).
- Regionális arculatot (egységeset) kell létrehozni.
- Nemzetközi kapcsolatokat erősíteni kell.
- Kreatív ötletek szervezése és innovációs folyamatok támogatása.
- Magas kultúra és tömegkultúra közötti „ellentétek” feloldása – közösségi és csoport attitűdök építése
- Piacépítés
- EKF és Pólus projektek ismertetése.
- **Klaszter rendszerek kiépítése.**

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

K

Dél-Dunántúli Kulturális Ipari Klaszter tevékenysége

- Kreatív ipar szereplőinek koordinált összefogása
- Kreatív ipar felmérése és az adottságok azonosítása
- Adottságokon alapuló fejlesztés
- Ágazat piaci megfelelésének támogatása
- Kreatív ágazat jövedelemtermelő képességének fejlesztése
- Regionális kiterjesztés

Klaszter adatok

- 55 tag: régió és Horvátország
- KIP, Cinerégió, EU policy bizottság, EEN
- Együttműködés Pécs Várossal
- 5 alágazati platform
- Hírlevél, web, média, nemzetközi láthatóság
- 2 spin-off cég

Put your logo here

Klaszter céljai

- Kreatív ágazat piacosítása, sikeres működés feltételeinek fejlesztése
- Kulturális termékkínálat regionális szintű koordinálása, marketing tervezése
- Kulturális tevékenységek ipusztuális és működési szabályrendszerének kidolgozása és inkubálása
- Innovatív fejlesztések generálása: KULTurista, Pécs Lexikon
- Ágazati koordináció, kreatív központ, networking

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

K

Legfontosabb projektek

- Creative cities – 70 millió Ft
- Pécs Lexikon – 180 millió Ft
- Zsolnay kávéház
- Regionális filmalap – 100 millió Ft
- Filmfesztiválok – 55 millió Ft
- Permi projekt – 20 millió Ft
- Múzeum business
- Inkubáció
- Klaszter módszertani központ
- Egyetemi kurzus: Kreatív ipar
- ÉKG

CLUSTER CONNECTIONS
CREATIVE INDUSTRIES SUPPORT OF
LOCAL CREATIVE ACTORS
BUSINESS RELATIONS WORK PLACES
STRONGER LOCAL ECONOMY
RENEWAL OF DECAYED DISTRICTS
LOCAL DEVELOPMENT
GLOBAL COMPETITION

PARTNERS

Aufbauwerk Region Leipzig GmbH, Germany
www.aufbauwerk-leipzig.com

Gdansk Entrepreneurship Foundation, Poland
www.gfp.com.pl

Institute for Economic Research, Slovenia
www.iier.si

Municipality of Genoa
– Culture and Innovation Department, Italy
www.comune.genova.it

Regional Development Agency of the
Ljubljana Urban Region, Slovenia
www.malur.si

City Hall of Gdansk, Poland
www.gdansk.gda.pl

Job Centre s.r.l., Italy
www.job-centre.it

City of Pécs, Hungary
www.pecs.hu

South Transdanubian Cultural Industrial Cluster,
Hungary
www.kikc.hu

German Association for Housing, Urban
and Spatial Development, Germany
www.deutscher-verband.org

LEAD-PARTNER

City of Leipzig
Neues Rathaus
D-04092 Leipzig, Germany
www.leipzig.de

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

CONTACT

Susanne Kucharski-Huniat
(Lead Partner)
creativecities@leipzig.de

Emilia Marieta Niewiarowska
(Communication Manager)
creativecities@comune.genova.it

www.creativecitiesproject.eu

CREATIVE INDUSTRIES:

- advertising
- architecture
- arts and crafts
- design
- film, photography, music
- media
- software and computer games
- publishing
- visual and performing arts

PROJECT AIM

The main aim of the project is to establish a transnational network of creative industry clusters of major Central European cities and stimulate the interaction between cluster's economic entities.

Ways leading to achieve the **project aim**:

- elaboration of principles on creating and developing creative clusters (linking the micro, small and medium enterprises with universities, local authorities, research institutions, etc),
- promotion of the creative industry potential,
- launching the creative industry clusters as a trigger and catalyst of the revitalization processes of the cities decayed areas.

„Creative Cities“ is a European project within the Central Europe Programme. It stands for Development and Promotion of Creative Industry Potentials in Central European Cities. The project supports the **potential of creative industry** as the local and regional development factor **attracting investors and creating work places**. Cooperation is foreseen between five Central European cities: Leipzig (DE), Genoa (IT), Gdansk (PL), Ljubljana (SI) and Pecs (HU). The project runs until December 2012.

Creative industries are defined as those which „have their origin in individual creativity, skill and talent and which have a potential for wealth and job creation through the generation and exploitation of intellectual property.“ (UK Department of Culture, Media and Sport 2001). Creative industry clusters can **build a strong economy** ready for worldwide competition by attracting other sectors.

Projekt tartalma:

Város lexikon – új műfaj, szakmai viták, innovatív eredmény

- 5 000 szócikk
- 2 900 kép
- 2 kötet, 1 200 oldal
- DVD melléklet

Pécs Lexikon Konzorcium:

- 17 tagú szerkesztő bizottság
- 223 tudós, szakember szócikk író

Dél-Dunántúli Kulturális Ipari Klaszter
Hétfő Pr. és Reklámügynökség Kft.
Baranya Megyei Levéltár
Pécs Lexikon Projekt cég

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

**Creative
Cities**

K

PÉCSLEXIKON

– Európa Kulturális Fővárosában –

Előrendelhető névreszólóan, sorszámozva!

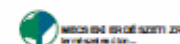
Támogatóink:

Pécsi Hírek

Dunántúli Napló

www.pecslexikon.hu

Zsolnay Kávéház (Art Coffee)

- Európa Kulturális Fővárosa év után a pécsi kulturális „konzulátusok” kialakítása
- Franchise rendszer

Jellemzői:

- Zsolnay építészeti kerámia és belső építészet
 - Zsolnay szerviz
 - Baranyicumok
 - Pécsi kiadványok, könyvek, elektronikus infopontok
 - Pécsi művészek előadóestjei
- egységes rendszerben.

**CENTRAL
EUROPE**
COOPERATING FOR SUCCESS.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

**Creative
Cities**

K

Múzeum business

kisvállalkozás fejlesztés

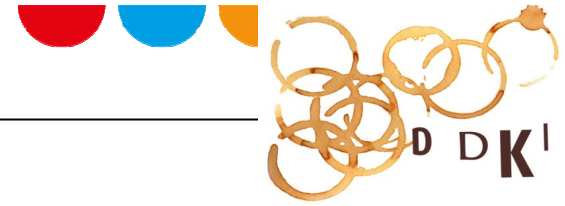
- Éves félmilliárdos forgalom induláskor, majd évi 2,5 Mrd.
- 150-200 kisvállalkozásnak piac
- Minősített termékek, minőségi helyi (nem kínai) kínálat
- Belépőjegy értékesítés
- Információs pont

Regionális Filmalap

- Regionális gazdaság-fejlesztési alap az AV produkciók helybe vonzására
- Az AV ipar regionális fejlesztése
- Filmzenei központ fejlesztése
- A CinePécs Nemzetközi Filmfesztivál megszervezése
- Nemzetközi koprodukciók, szakmai kapcsolatrendszer a klasztertagok számára

European Accents in Perm projekt

- Pécs és az oroszországi Perm között kulturális kapcsolatok kiépítése az EKF által támogatott projekt keretein belül
- 30 magyar kortárs művész bevonásával nemzetközi hálózat jött létre
- Magyar-orosz kulturális együttműködésre közös pályázat benyújtása
- Kreatív ipari projektek fejlesztése, tudástranszfer, képzés, klaszter alapítás támogatása Permben

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

**Creative
Cities**

K

Klaszter módszertani központ

K

- Tudásbázis minden klaszter számára
- Projektszervezés és export fittség
- 1 fizikai térben összpontosulnak a HR erőforrások
- Gazdaság számára a klaszter együttműködési rendszerek bővítése és támogatása
- Fiatal – kezdő projektek inkubálása
- Zsolnay negyedben?

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

K

Egyetemi kurzus: Kreatív ipari klaszter manager

- PTE tanulmányi osztály befogadó attitűd
- Bölcsész és TTK hallgatók számára 3 credit pontos műveltségi kurzus
- 12 darab 1,5 órás előadás, amely kreatív ipar, kreatív ipari projektmenedzsment, innováció-menedzsment témákat tartalmaz
- Kulturális alapú városfejlesztésre alapgyakorlat (köztér felmérés)
- Gyakorlati óra EKF helyszínen (Zsolnay negyed)

ÉKG

- Építészet-Kreativitás-Gazdaság
- Városfejlesztés
- Creative Class lobby a Város felé
- Látható projekt
- Kompetencia - szerepvállalás

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

K

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

20 441 9135

rabb.szabolcs@kikk.hu

www.kikk.hu

www.pecsikamara.hu

www.pecslexikon.hu

www.filmfundpecs.hu

www.cinepecs.hu

www.creativecitiesproject.eu

